

A kurzus kódjai: BBN-BIB-622.1, BBN-FIL-402.126, TANM-FIL-402.126, BMA-FILD-402.126
A kurzus megnevezése: FILOZÓFIAI GENEZIS-KOMMENTÁROK A KÉSEI ANTIKVITÁSBÓL
A kurzus megnevezése angolul: Philosophical commentaries of Genesis in Late Antiquity
A kurzus időpontja és helye: ld. a honlapon szereplő listán a kurzus címénél (első foglalkozás a február 7-én kezdődő héten)
A kurzus előadói: Parlagi Gáspár, Herner Máté

A kurzus előfeltétele(i):
A jegyszerzés módja(i): szemináriumi dolgozat
Követelmények: aktív órai részvétel, az olvasmányok feldolgozása és ismertetése rövid órai előadások formájában, órai napló, szemináriumi dolgozat

A kurzus leírása, tematikája:

A kurzus során a hallgatók megismerkednek a Genezis korai, elsősorban keresztény kommentárjaival. A kurzus célja, hogy a szövegeket sajátos kontextusukban mutassa be, mint olyan szövegeket, amelyek egyfelől illeszkednek a görög filozófia kozmológiai-kozmogóniai hagyományába, és annak jellemző problémáit viszik tovább, elsődleges céljuk ugyanakkor az, hogy megoldást találjanak a korai kereszténység sajátos metafizikai és teológiai problémáira. A kurzus első felében megismerkedünk a Genezis szövegével és a kommentárok filozófiai forrásaival. A kurzus második felében a megszerzett tudás segítségével feldolgozzuk Alexandriai Philón, Órigenész és Baszileiosz Genezis-kommentárjainak részleteit.

A kurzus a témákhoz kapcsolódó előzetes ismereteket nem igényel.

Témakörök:

1. Genezis (február 8)
 - A Genezis szövege a Héber Bibliában
 - A Héber Biblia fordításai – milyen szöveget használtak az egyházatyák?
2. Genezis mint filozófiai probléma (február 15)
 - Az eredet mint filozófiai probléma és fő komponensei (káosz, kozmosz, elemek, anyag, ok, aktív principium(ok) etc.)
 - A világ keletkezése a mitológiában (Hésziodosz: Theogonia)
 - A világ keletkezése a Preszókratikusoknál (Anaximandrosz, Anaxagorasz, Hérakleitosz)
3. A platonizmus mint a kommentárok filozófiai forrása (február 22 – március 7)
 - Platón (Ideaelmélet, Démiurgosz, látható és láthatatlan, világlélek, khóra)
 - Arisztotelész (aktualitás-potencialitás, anyag, okok, örökkévaló világ, Mozdulatlan Mozgatók)
4. Alexandriai Philón: A világ teremtéséről (március 14 – 21)
5. Órigenész: De Principiis (április 4 – 11)
6. Baszileiosz: Homíliák a teremtés hat napjáról (április 18 – 25)
7. Összefoglalás, dolgozatok értékelése (május 2 – 9)

A kurzushoz tartozó kötelező irodalom:

A kommentárok szövege:

Alexandriai Philón: A világ teremtéséről. in: Somos Róbert: Középső platonizmus. Osiris, 2005 (részletek)

Órigenész: A princípiumokról. Kairosz, 2003 (részletek)

Baszileiosz: Első homília a teremtés hat napjáról. In: Vanyó Zoltán (ford.): A kappadókiai atyák. Szent István Társulat, 1983

A további kötelező olvasmányok a hallgatókkal történt egyeztetés után, a szeminárium során kerülnek kijelölésre.

Ajánlott irodalom:

Mircea Eliade: Az örök visszatérés mítosza. Európa, 2006

Somos Róbert: Az alexandriai teológia. Kairosz, 2008

Francis M. Cornford: Plato's Cosmology. Hackett Publishing Company, 1937